

СЦЕНАРІЙ
ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШОГО УРОКУ
„НІХТО, КРИМ НАС!”
для учнів 5–6 класів

Автор-упорядник: **Журба К. О.**, канд. пед. наук,
старший науковий співробітник,
докторант Інституту проблем виховання
НАПН України

Мета: виховувати в учнів почуття патріотизму, національної гідності, любові до рідного краю, почуття вдячності воїнам АТО за захист Вітчизни; розуміння своєї причетності до всіх подій, які відбуваються в Україні; розвивати в учнів бажання брати посильну участь у допомозі і підтримці захисників Вітчизни; формувати активну громадянську позицію щодо єдиної, цілісної Української держави та захисту її кордонів.

Обладнання: карта України, карта АТО, колаж з вирізок газет про подвиг воїнів АТО, інтерактивна дошка, фото- і відеоматеріали, блакитно-жовті сердечка для кожного учня.

Хід уроку

Вчитель. Ми живемо у найкращій країні на Землі: із зеленими лісами і гаями, блакитними ріками і озерами, щедрими полями і садами. Ми любимо свою мелодійну мову, пісні, народні традиції, пишаємось своєю історією. Але в нашу країну прийшла біда. Анексовано Крим, палає війна на сході України, в якій гинуть військові, мирне населення і діти. Нова Україна народжується у цій боротьбі, бо її свободу відстоює увесь український народ. Вчорашні студенти, програмісти, фермери, інженери стали на захист України і нашого майбутнього.

Учениця:

Україна моя у вогні,
у земному раю стріляють.

Розлетілись, мовчать солов'ї –
темні ворони в небі кружляють.

Учень:

Оточили наш дім щури,
гади сіли на наші землі.
Роз'їдають вишневі сади
чорно-жовті смугасті черви.

Учениця:

Україна кайдани рве,
кращі хлопці стають до зброї.
Лютим звірем душа реве,
не бояться вогню герої.

Учень:

На порозі стоїть Орда,
сусід риє нам всім могилу –
Ми покажем всю міць і силу,
Ми покажем, що Русь жива!

Учениця:

Розлилася в крові війна.
Нам вітання прислав диктатор.
Ми на згарищі його зла
синьо-жовтий піднімем прапор!

Учень:

Тепер наша прийшла весна,
Наша воля тепер настала.
Україна цвіте, жива.
Довго рідна на нас чекала.

(Анастасія Дмитрук)

*(Звучить пісня на музику і у виконанні Степана Гіги, слова Степана Галябарди
«У райському саду»).*

Учитель. Минулого року ми всі дізнались всю суть таких понять, як «сепаратизм» і «тероризм». (Вчитель звертається до дітей: Хто може розкрити згадані поняття? (Діти відповідають). Але ми також зрозуміли, що хоч ворог і сильний і підступний, вдається до інформаційної війни, забороненої зброї, армії, якої нібито нема, але не нездоланий. І протиставити йому ми можемо свою згуртованість, а ще що? (Діти підказують: єдність, національний дух, патріотизм, організованість, правду, ми захищаємо свою землю, свою країну).

*Демонструється відео чи аудіозапис пісні у виконанні Тіни Кароль
«Україна – це ти».*

Учитель. Сьогодні не залишилось байдужих людей до долі України, а слова «патріот», «герой», «незалежність» набули для нас особливого значення. Світ визнав українців найбільшими патріотами у 2014 році, бо кожен з нас усвідомлює, що доля нашої країни у наших руках і кожен може зробити свій внесок у захист України, незалежно від віку, статі і національності.

Звучить пісня «Героям АТО».

Згадаємо тих, хто захищає нас на передовій.

- Які події Антитерористичної операції вас найбільше схвилювали?
- Чий подвиг ви вважаєте достойним всенародного визнання?

Учитель. Прикладом героїзму і національної мужності стала оборона Донецького аеропорту, яка тривала 243 дні. Російсько-терористичні бандформування були вражені стійкістю і мужністю наших солдат настільки, що прозвали їх «кіборгами». Щодня вони пекельним вогнем палили аеропорт, обстрілювали з усіх боків, але наші захисники міцно тримали оборону. Здавалось, що ніщо не може вижити у цьому пеклі, але наші хлопці раз за разом відбивали атаки.

Одним із кіборгів був комбат 81-ї десантної бригади підполковник Олег Кузьмініх, якого 20 січня бойовики захопили в полон з 15 бійцями, що намагались вивезти з Донецького аеропорту поранених. Щоб принизити наших захисників, бандити не лише їх катували, а й вирішили провести їх парадом

військовополонених, де б усі, хто хотів, міг би над ними знущатись. Нарешті побитих їх вкинули до карцеру, розкидавши по підлозі шматки ковдри. Ці шматки зібрали товариші легендарного комбата й закутали його побитого до безтями. Це врятувало йому життя, бо підлога в казематі була промерзлою та холодною. Весь світ сколихнуло звіряче нутро бойовиків, небачена жорстокість.

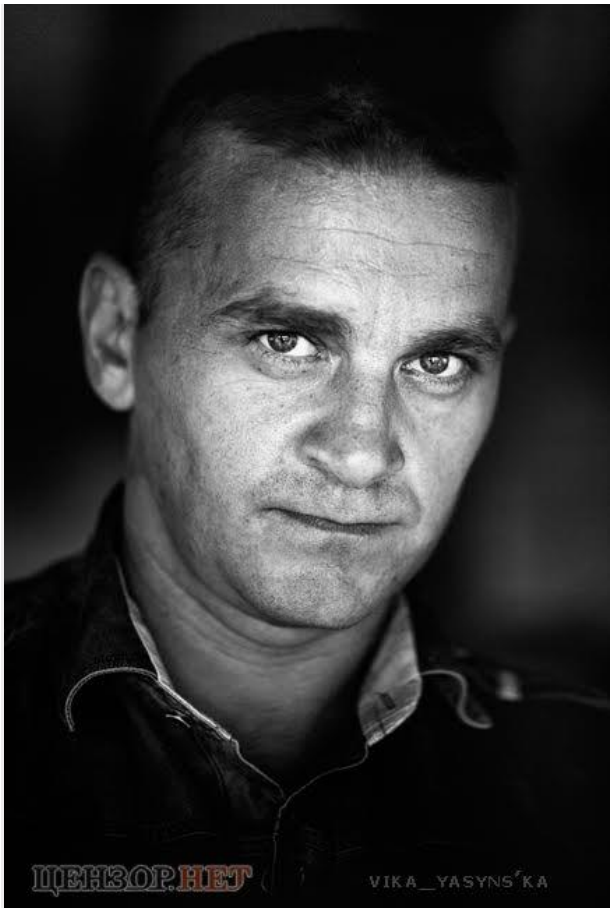
То ж не дивно, що на цю подію відгукнулася львів'янка Оксана Максимішин-Корабель, яка зараз мешкає у Ліссабоні, надіславши родині комбата свої вірші.

ДОРОГА СЛАВИ

Ти йшов, як Він, смиренно так йшов,
свого хреста ніс на свою Голгофу.
В глибоких ранах запеклася кров
під камуфляжем, що змакрів від поту.
Ї тоді юрба кричала «Розійми!»
За те, що боронив свою країну.
А ти йшов проклятий без вини,
слова і камені летіли велид у спину.
Не впадь, рідненький, під таким хрестом,
бо musim до кінця пройти страшну дорогу.
У відповідь на зло, не варто — злам,
в душі тихенько змов молитву Богу.
...Ти так смиренно ніс свого хреста.
Юрба хотіла хліба і забави.
Це їх дорога, їх страшна ганьба.
Для тебе це була дорога — СЛАВИ!

Учитель. Ще одним героєм-«кіборгом» є сержант розвідротти Василь Соколовський з Рівненщини, який так згадує свої будні у Донецькому аеропорті.

Учитель читає у супроводі пісні чи відео «Ніхто, крім нас».

«Був такий день, коли з обох сторін били 4 танки і одна "Саушка". Ми якраз тримали другий поверх, стояли з хлопцями на посту "Позитив". Єдине місце, куди там можна було сховатися від снарядів танка - це шахта ліфту, вона була з бетону. Хоча танк пробивав і бетон, але там було все одно надійніше. Частенько по нам спрацьовували з СПГ. Одного разу вишукувалися три танки в рядок і тупо били без кінця, навіть на перезарядку не їздили. Просто приїхав КАМАЗ і привіз їм боєкомплект. Наша артилерія намагалася їх крити, але це дуже важко - влучити в танк. В останні дні оборони аеропорту ми взагалі визивали арту на себе. Та ми все одно стояли. І кожен розумів, що має вистояти, будь-що. Хоч з танками нам було важко впоратися, а от зі стрілецької зброї ми сепарів конкретно "драконили". Вони боялися: спочатку травили нас газами, тільки тоді йшли на штурм. А ми однією рукою закривали обличчя, а другою стріляли. І вони відступали»

Учитель. Весь український народ став на боротьбу з окупантом. Розгорнувся масштабний волонтерський рух, і на передову вчасно доставлялося військове спорядження, харчі, маскувальні сітки, теплі листи і малюнки від школярів. Саме так, школярі стали волонтерами. Це ваші листи, обереги і малюнки носять солдати біля серця. Розвідники, отримавши завдання, віддають на зберігання усі особисті речі, крім ваших листів, з якими вони ніколи не розлучаються, бо заради вас усіх вони там. Ви для них найцінніше, що є на

світі, і вони це доводять щодня своїм ратним подвигом. Ваші дитячі сувеніри перетворюються на родинні реліквії, бо комусь вони нагадали про рідний дім, дітей, комусь підняли настрій, а комусь і врятували життя. Ваші обереги біля ліжок ранених бійців, а ваші слова є найкращими ліками для них.

Учень:

Здрастуй, братику!

Здрастуй, воїне! –

Трохи зморений, трохи стомлений,

Але відданий і нездоланий

Із моєю землею споріднений!

Ти нездужий – та не приречений,

Трохи вітром війни попечений.

Ти залишив краї омріяні, -

І тебе ледь від смерті звільнено...

Тож тримайся, мій брате! Радістю

Новий день ще пробудить паростки,

Оживе ця земля, бо судилося –

Вона ж кров'ю синів освятилася!

Твоє серце, до краплі віддане,

Буде з нею, із нами споріднене,

Твої руки цілую спечені –

Ти не кинутий! Не приречений!

Поцілую і шрами зболені...

Любий братику! Мудрий воїне!

Поскоріше видужуй! – зранений,

Але, вірю я, не доламаний...

(Оля Стасюк)

Учитель. Ще довго болітимуть рани солдат, не швидко загояться і душевні рани. Щодня їм доводиться вступати з ворогом у бій, ризикуючи життям заради нас з вами, кожен раз думаючи про нас, про те, як ми живемо, як раніше вони жили самі. Деякі наші проблеми здаються їм неважливими, дріб'язковими, смішними. Кіборг Вадим Вовк, який захищав Донецький аеропорт, написав пронизливий вірш-звертання до нас, українців:

Я прийду з війни і гляну в очі
Тому, хто каже, що жити не хоче.
Кому набридла робота, нудне телебачення,
Розповім трішки, що бачив я...
Кому надто зимно вночі, сильна спека днем,
Чекали задовго таксі, змокли під дощем,
Як ми боялись заснути, навіть на мить,
Від пострілів "градів", ще й гроза гримить.
Та ми звикли спати під шум мінометів,
Чергували, щоб інші "дрімнули"... не в наметі...
Ми спали, там, брате, у ямах холодних,
Де гріють лиш мрії і туга за домом.
Бувало, що пили воду з калюж,
Вечеря для десятка – один підсмажений вуж.
В нас не було простуд, а може й були.
Ніхто і ніколи про це не говорив.
Найстрашніше, до чого там звикаєш,
Це, що кожного дня когось втрачаєш.
І не знаєш... може завтра ТИ...
Але ми вже звикли... Змогли... Змогли...
Ми не герої, як ви говорите...
Ми тут, бо ВИ там маєте жити у спокої,
Ми тут, бо так само хочемо миру...
І навіть, коли я лежу в окопі,

Ніколи не думаю про могилу...
Я мрію про дім, про роботу, сім'ю,
Як же хочу скинути з себе броню...
Допоможи, полюби життя,
Там де мир, там – щастя.
Не шукай собі зла.

Учитель. Нам дуже важливо підтримати наших захисників. Перед вами блакитно-жовті сердечка, і кожен з вас нехай напише щирі побажання, свої думки для тих, хто воює заради нас.

(Діти підписують листівки). Звучить пісня «Повертайся живим».

Після того як учні виконали завдання, вчитель дякує дітям і каже, що усі листівки будуть відправлені волонтерами у зону АТО і передані в руки захисників Вітчизни.

Учитель. Україна не самотня у своїй боротьбі, бо нас підтримує увесь світ. І свідченням цього є санкції, накладені на Росію, підтримка таких міжнародних організацій, як ООН, ОБСЕ, допомога, яку Україна отримує з усіх куточків світу. На захист України відбулися мітинги у багатьох країнах світу, у тому числі і в Росії, громадяни якої не хочуть війни з Україною. Не залишаються осторонь українці, які перебувають за межами України, вони закупають медичне обладнання, препарати для поранених, машини, бронезилети. І навіть беруть участь у талант-шоу, щоб привернути увагу до проблем України, закликати всіх допомагати і підтримувати наш народ. Прикладом може бути виступ групи українців в Італії на телеконкурсі зі сценкою з реальних подій в Україні, які своєю майстерністю викликали визнання у журі і публіки.

(Відеоролик «Крик душі України!»).

Учитель. А завершити наш урок патріотизму хотілось би словами Володимира Сосюри, який народився і виріс на Донбасі:

Любіть Україну, як сонце, любіть,
Як вітер, і трави, і води,
В годину щасливу і в радості мить,
Любіть у годину негоди!
Любіть Україну у сні й наяву,
Вишневу свою Україну,
Красу її, вічно живу і нову,
І мову її солов'їну...
Для нас вона в світі єдина, одна
В просторів солодкому чарі...
Вона у зірках і в вербах вона,
І в кожного серця ударі...